

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona.
Félévre... 4 „
Negyedévre... 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

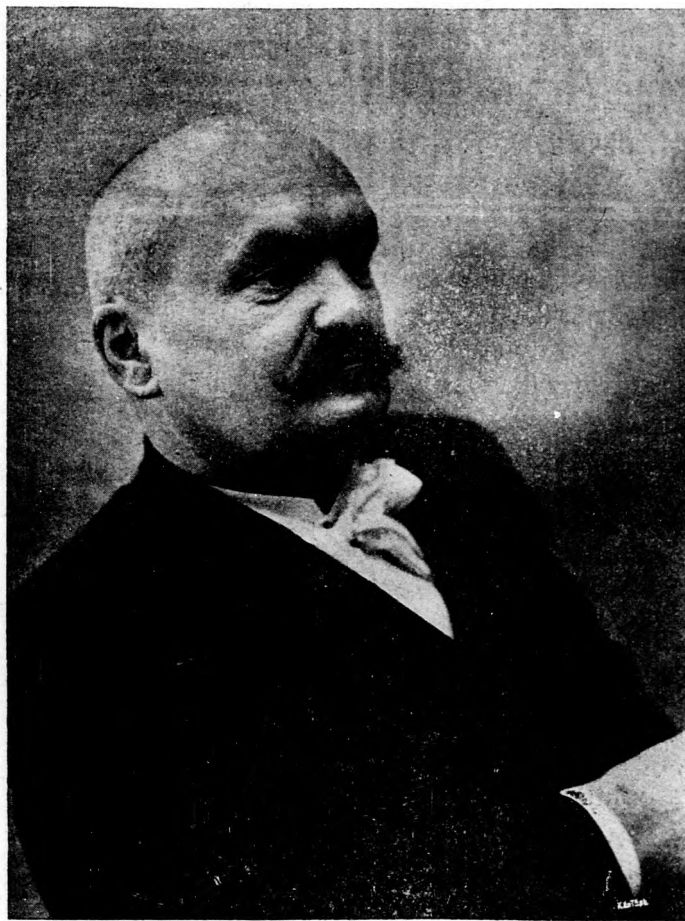
a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Szabolcska Mihály.

Szabolcska Mihálynak örökbecsű költeményeivel gyakran találkozik az olvasó a „Független Ujság” hasábjain.

A vallásos buzgalomnak, a családi életnek melegszívű költője. Újabban nagy kitüntetésben részesült, mert legelső tudományos intézetünk, a Magyar Tudományos Akadémia pályadíjjal tüntette ki legutóbb megjelent verseskötetét. Néhány évvel ezelőtt pedig a Kisfaludy-Társaság választotta be a jeles költőt tagjai sorába. Szabolcska Mihálynak költeményeit jellemzi a hangulat ereje, a közvetlenség, hazafias verseiből itt-amott kicsillan a honfiúi aggodalom, míg vallásos irányban mondhatjuk, hogy az újabb irodalomban műfajt teremtett mert remek szép

Szabolcska Mihály.

vallási énekeivel lassanként kiszorítja a régebbi, elavult formában írt vallási énekeket.

Szabolcska Mihályt a temesvári ev. ref. hitközség 1899-ben választotta meg a lelkeszi állásra és a jeles poéta onnan írja azóta az egész ország részére remek költeményeit, melyekből több lapunkban is napvilágot látott.

Szabolcska Mihály a hazai irodalomnak egyik kiváló tagja, aki termékeny vénájának gyönyörűségei alkotásaival nagyon sok kellemes órát szerez a magyar olvasóközönségnek. Amellett, hogy hűséges szolgálja a hitnek, sok időt szentel a magyar költészet, a magyar szépirodalom ápolásának is mondhatjuk, hogy a legkiválóbb költőinknek egyike.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Az ország törvényhozó testületei szünetet tartanak, a husvéti ünnepek pihenője után újult erővel fognak majd munkához.

A magyar politika hajói valószínűleg az ünnepek után csöndesebb vizeken eveznek tovább, a házszabály módosításokat a parlament elfogadta. Ideje is volt már, hogy elkövetkezzék a parlamenti munka zavartalan folytatásának ideje, mert a Ház asztalán megsokasodtak az egyes miniszterek által elkészített törvényjavaslatok s tárgyalásra várnak. A nemzeti kormány két esztendei működése alatt annyi, az ország megerősítésére irányuló törvényalkotást készített elő, hogy ha azoknak csak egy része is valóra válik, nem kételkedünk abban, hogy elkövetkezik hova-előbb a föltámadás, a megerősödés és a nemzeti állam teljes kiépítésének az ideje!

* * *

A gyöngye tavaszi idő husvét előtt nagyon kedvezett a gazdának, aki elvégezte kint a mezőn a tavaszi munkát. A megváltás ünnepének idejére szünetel a munka, a földművelő az Isten házába tér, hálát adni az égnek Urának s fohászát küldi a Mindenhatóhoz, áldást kérve a maggal bevetett földre. A nagyheti és husvéti áhítatosságba azonban itt-amott elvegyül a disszonáns hang, a szociálisták éppen a husvéti ünnepeken tartják évi nagygyűléseiket. Valóban itt volna az ideje a krisztusi példa követésének, midőn az istenházából korbácsoskal üzte ki az Isten fia a kufárokat. Nem elég, hogy a tévtanok hirdetői a tömegek lelkét mételeyezték meg, de ki akarják irtani vallásos népünk lelkéből a vallás iránti szeretetet és ragaszkodást is. Hja, nem jutottunk el még odáig, hogy törvényes intézkedésekkel tilthatók legyenek az ünneprontók cselekedetei, pedig ennek híján nem következhetik be a magyar nemzeti élet igazi feltámadása.

Hegedüs András.

Az önálló magyar bankért.

Budapest függetlenségi pártjai hétfőn délután közös nagygyűlést tartottak az önálló magyar bank föllállítása ügyében.

A gyűlésen felszólt *Kossuth* Ferenc kereskedelem-

ügyi miniszter, mint az országgyűlési függetlenségi párt elnöke is. *Kossuth* beszéde során kijelentette, hogy az önálló magyar jegybank föllállításának semmiféle akadályja nincs, ő maga az átmenettel járó nagyobb rázkódásoktól sem fél. Hangoztatta azonban, hogy az országra és a koalícióra még bizonyos előre megállapított föladatok várnak, melyeket a bankkérdés megoldása előtt kell teljesíteni. *Kossuth* kijelentéseit és a többi szónok beszédeit nagy tetszéssel fogadták s a nagygyűlés elhatározta, hogy a képviselőházhoz kérelmet, a kormányhoz pedig fölterjesztést intéz a magyar nemzeti jegybanknak 1911 január 1-én leendő föllállítása iránt.

A gyűlésen felszólt *Batthyány* Tivadar gróf is, aki kijelentette, hogy a koalíciós kormány programjai közül csak egy megoldatlan még: a választói reform. A függetlenségi párt ezt annál inkább igyekszik megvalósítani, hogy az önálló bank föllállítása elől az utolsó akadályt is elhárítsa. Ha a párt a fölemelt kvótát megszavazta, teljes erkölcsi joga, sőt kötelessége annak ellenértékét, a nemzeti bankot is megvalósítani, mert ez lesz alapja a külön vámterület s a gazdasági önállóság megteremtésének.

A galíciai helytartót megölték.

Galícia helytartóját, *Potocki* Ádám grófot a mult vasárnap délben megölték. A gyilkosságot egy rutén egyetemi hallgató követte el, politikai bosszúból. A gróf, akihez a merénylő az általános kihallgatások során férközött be, több lövéstől találva összeesett s harmadfél óra mulva meghalt. A gyilkost elfogták s letartóztatták anyját is, aki maga biztatta fiát a véres cselekedetre. A merénylet híre mindenfelé nagy megdöbbenést keltett. A király, akinek a haldokló helytartó még maga küldetett rövid táviratot, az özvegyhez intézett részvétiratban megrendült szívvel adott kifejezést részvételének.

A gyilkos merénylő, *Sicinszki* Mirosláv nevű rutén diák, a helytartónál vasárnap délelőtt jelentkezett kihallgatásra s azt adta okul, hogy helyettes-tanítói állásért kíván folyamodni. Mikor a sor reákerült, akadály nélkül a helytartó elé bocsátották. Alig lépett be a kihallgatási terembe, gyors egymásutánban több revolverlövés dörrenése hangozott ki. A terembe sietett szolgák a helytartót halálosan megsebesülve találták. Az egyik golyó a gróf balszemébe fúródott s a fülénél jött ki a másik a mellét sebezte meg, a szive táján; a harmadik a karjába hatolt, a negyedik a lábán érte. A

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK • MAGYAROK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

ötödik golyó célt tévesztett. A lövések oly hirtelen érték a helytartót, hogy egyáltalán nem volt ideje védekezni. Rövid időre visszanyerte eszméletét és ekkor ellátták a halotti szentségekkel. Sicinszkit nyomban tartóztatták. Megállapították, hogy Sicinszki Browning-revolverből egymásután ötször lőtt a helytartóra és mellén is megsebesítette.

A gyilkos kihallgatásakor azt vallotta, hogy tettét jelentőségének tudatában követte el s szerinte tettét a rutén nép helyeselni fogja, mely ellen a helytartó sok igazságtalanságot követett el.

Mi hír a külföldön?

A szerb válság.

A király elfogadta a Pasics-kabinet lemondását és újra Pasicsot bízta meg a kabinetalakítással. Az új kabinetben Petrovics belügyminiszter, Putnik tábornok hadügyminiszter és Jovanovics építésügyi miniszter kivételével, akiknek helyébe mások lépnek, az eddigi miniszterek lesznek. A hadügyi tárcát Stepanovics, a dunai hadosztály parancsnoka vállalja, a belügyi tárcát Miloszavljevi s államtanácsosnak ajánlották föl.

Pasics előbbi kabinetjéből hárman, nevezetesen Petrovics Nasztaz belügyminiszter, Putnik hadügyminiszter és Jovanovics Jovan építésügyi miniszter kilépnek. Eddig csak a hadügyi tárcára találtak alkalmas embert, a másik két tárcát előreláthatóan szintén betöltik mihamar. Hétfőn már az új kabinet vezeti az ügyeket. Az ellenzék fölöttébb el van keseredve, hogy az ügyek ilyen elintézését nyertek.

A portugáliai nyugtalanság.

Azoknak a véres jeleneteknek egy szemtanúja, amelyek múlt szombaton éjjel Lisszabonban végbementek és aki cenzura miatt táviratban nem küldhetett tudósítást, levélben a következőket jelenti a Voss. Ztg.-nak: A Domingo-templom környékén összesen tizenöt embert öltek meg és ötvenet sebesítettek meg többé-kevésbé veszedelmesen. Reggeli négy óráig kétszáz embert tartóztattak le. A Szantos-templom környékén is közbelépett a katonaság és több embert agyonlőtt és sokat megsebesített. A külvárosokban is sok embert agyonlőttek és veszedelmesen megsebesítettek. A templomokban borzalmas jelenetek folytak le. A katonák minden teke-tória nélkül agyonlőtték a polgárokat, de a polgárok is rájuk lőttek.

A lengyel nyelv Orosz-Lengyelországban.

Az orosz дума nemrég határozatot hozott, hogy Orosz-Lengyelország tanítószemináriumaiába bevigyék a lengyel oktatási nyelvet. Ezt a javaslatot a birodalmi tanács legutóbbi ülésén elvetette s a határozatot a dumának visszaküldte. A dumában nagy elégedetlenséget keltett a birodalmi tanács eljárása. Ez különben első eset, hogy a дума-határozatot visszaküldte az államtanács.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Aranyak az útszélen.

Írta: Cséplő Ernő.

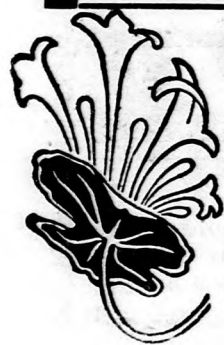
Sok mindenre lehet ezt a mondást találóan alkalmazni. De semmire sem akkora mértékben, mintha az utak mellékét magas törzsű, jól díszlő gyümölcsfákkal szegélyezzük. Persze a magyar ember nem szereti a közös dolgot. Megvetett előtte ez a legtöbb esetben. Azt tartja róla, hogy a minék az egész község a gazdája, az — gazdátlan jószág. Van valami ebben az okoskodásban feltétlenül, de a fejlődés lassanként kezdi mégis ezt a felfogást kiküszöbölni és arra formálja át, hogy a mire sok szem ügyel, az egész község szeme, az jól van megőrizve. Ahol ez az újmódi felfogás az erősebb, ott növekedik a falu életerejé, mert hiszen a község vagyonára, a közös területekre, a közös állatokra minden szem gondosan vigyáz.

— Az útmenti fákról szabad az utasnak szakítani! — így volt ez régen szokásban. Ma ezt — és helyesen — lopásnak minősítjük. Az útszéli fák, mint köztulajdon, nagyfontosságúak lehetnek valamely község költségvetésében, ha céltudatosan intézik az ügyeket. A szövetségi eszmék virágzása megtanította már a magyar embert is arra, hogy a sok ember együttgondolkodása mily hatalmat jelent és mi minden érhető el segítségével. Egy útszéli fával mire se megyünk, bárhogy gondozzuk is, de ezer-kétezer fa már rendkívüli segítséget jelent a közterheknél. Egy közönségesen kifejlődött gyümölcsfa is hozhat évenként 10—20 korona tiszta hasznot; ha ezt csak ezerszer vesszük, 10—20,000 korona bevételt jelent.

A faluk egy rossz dologban követik a városok példáját: az adósságcsinálásban. A terhekkal együtt persze szaporodik a pótdadó is. Mily rendkívül áldásos lenne az, ha jönne ősszel a gyümölcskereskedő és lefoglalná az egész termést. Talán a pótdadó egészen eltűnnék, talán még másra is tellene a gyümölcs árából. Új iskolára, tanító fizetésének, jegyző fizetésének, orvos fizetésének javítására és sok más egyébre.

A gyümölcskertészkedés Magyarországon elsőrangú fontosságú lehet, ha a gyümölcsfákat nagyobb becsben tartjuk és kellőképp szaporítjuk számukat. A szakszerű gyümölcskertészkedés bármi másnál jobban kifejti magát. Kicsiny területen alig hozhat valami ennél nagyobb jövedelmet. De persze, míg a fának az ültetés-től kezdve továbbra is meg nem adjuk a magáét, nem fog az teremni olyan és annyi gyümölcsöt, mintha védjük, ápoljuk, gondozásunkban részesítjük.

Érdemes arra is gondolni, hogy minden község, a melynek határában a gyümölcskertészkedés haszonnal

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy közpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfi, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉJÉ ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ∴ Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ∴ ∴ ∴ Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

üzhető, állandóan kertészt szerződtessen arra nézve, hogy az gondozza az útszéli gyümölcsösöket, a községi faiskolát, ingyen adjon tanácsot minden gazdának, hogy védekezhet az ember a növényi és rovar-veszedelemmel szemben sikeresen. Útmutatást adna a kertész a szőlőművelésnél és egyéb a kertészet körébe vágó dolgokban és természetesen szakszerűen végezné a gyümölcszedés és csomagolás körüli teendőket is.

A közös gyümölcskertész már nem is olyan nagyon idegen gondolat. A németek, kik a szövetkezés terén bizony nagyon sokkal előbbre vannak már nálunknál, ezt is megvalósították. Rendes, szakképzett kertész ügyel föl a kertekre és vizsgálja át őket időről-időre, hogy nem lépett-e föl valahol olyan ellenség, mit elpusztítani azért kell, mert másként az teszi tönkre a gyümölcs termést.

A németek még a védekező anyagot is szövetkezeti úton szerzik be. És pedig természetesen mindent nagyban és így sokkal olcsóbban jut ki-ki az öt illető, megrendelt mennyiséghez, mintha külön-külön fordulnának a gyároshoz, vagy a kereskedőhöz.

Azt írtuk ezen sorok elejére, hogy: aranyak az útszélen. Bizony sok arany termett volna ott csak egy évtized alatt is, ha az alkalmas vidékeken, a talajnak és éghajlatnak megfelelően gyümölcsfákat ültettek volna azon célból, hogy a jövedelem közös célt, jobban mondva közcélt szolgáljon. Én ismerek olyan községet Magyarországon is, hol az útmenti gyümölcsfák tekintélyes községi vagyont képviselnek és évről-évre tekintélyesebb jövedelmet biztosítanak. Talán nemsokára írok olvasóinknak erről a faluról; addig is gondolkodjanak azon, hogy a fölvetett kérdést falujukban vajjon meg lehetne-e valósítani? Veszteni rajta nem lehet, nyerni pedig bizonyosan, különösen ha meggondoltan, céltudatosan kezdenek hozzá a szóban levő munka elvégzéséhez. A közös jószág ne legyen ezután bitang jószág, hanem a legféltebb valami. Amely községben így vélekednek, ott nem is lesz nagyobb baj többé sohase.

Sertésvágó szövetkezetek.

(M) Ezeket a kis Dániának ködös földje fejlesztette nagyra és tette a maguk nemében világraszólókká. Dániának nincs egészen két millió lakosa és harmincnál több vágószövetkezet virágzik benne.

Ezeket a szükség teremtette meg. Ugyanis Dánia időtlen idők óta főképp németországi marhakiviteléből éledegelt. Ezt 1887-ben Németország állategészségügyi szempontból eltiltotta. Így a gazdák önfenntartási ösztönből más piacot kerestek és találtak Angliában. Ezt azért érdekes magyar embernek kétszeresen megszívelni, mert vezető gazdáink körében is sokan vannak, akik biztosra veszik, hogy tönkre megyünk, ha eddigi főpiacunk, Ausztria, le találja eresztetni a sorompókat előttünk.

A dánok kényszerhelyzetükben a sertésvágó szövetkezetek felé fordították figyelmüket. Először Kolding és Odensee községekben alakítottak sertésvágóhidat, melyet várszerű fal vesz körül.

A megölt sertést megtisztítják és feldarabolják. Fejét és csülkét levágják, a testét felezik. A fejet és csülköt besózzák és méteres ládákban bocsájtják fordalomba otthon. A kétoldalt hűtőszerkezettel ellátott szállító-waggonokra és kocsikra rakják. Az aprólékból „paraszt hurka” készül, melyet a köznép fogyaszt el.

Érdemesnek találjuk a legvirágzóbb koldingi szövetkezetnek alapszabályait imitt röviden ismertetni.

1. A koldingi szövetkezeti vágónak az a célja, hogy tagjainak hizott sertéseit lehető legjobban értékesítse.

Tagul felvehető, aki kötelezi magát, hogy 7 éven keresztül összes hizalásának kétharmadát a nagyvágó rendelkezésére bocsátja és 100—1000 korona kamatozó részjegytőkéit bocsátja az üzlet rendelkezésére.

2. Minden tag köteles a hatodik év végén bejelenteni kilépését, különben újabb 7 évre tagul tekintetik.

3. A tagok más tagoknak szabadon eladhatják a beszállításra kötelezett hizott sertéseket. A beteg, vagy testileg hibás sertéseket tetszésük szerint értékesíthetik. Minden darab sertés után, melyet beszállítani elmulasztottak, 10 korona büntetés jár a közpénztárba.

4. Minden tag 14 napban egyszer szállíthat a vágóba sertést és pedig a saját állomásán feladva. A beküldött sertések osztályozását és árbecslését az üzletvezető javaslatára a vágóhídi választmány teljesíti.

5. A vágóhíd köteles minden egészséges sertést elfogadni, de ha úgy találja, hogy az tenyészanyagul eladva többet hoz, mint levágva, akkor jogában áll azt belátása szerint értékesíteni a tag javára.

6. Szállítás alkalmával az érték negyötödrésze a vasútnál előlegül fölvehető utánvételem. Levágáskor előleges elszámolás küldetik a súlyról és minőségről s a kijáró pénztöbblet a feladónak megküldetik. Végleges leszámolás csak évről-évről történik, ekkor minden tag a beszállított súly és minőség szerint megkapja, ami neki az üzleti költségen túl kijár. Egy százalék a nyers bevételből a tartalékalap javára marad.

7. Minden naptári év elején, 14 nappal előre hirdelve, közgyűlést hív össze a szövetkezeti elnök, megszabott tárgysorral. Elnökét a közgyűlés maga választja.

8. A közgyűlés választja az elnököt és a tagok közül három tagot, úgy azonban, hogy minden év végén három tag újjal pótoltatik. Ez a kilenc tagú választmány saját választotta elnökével és annak két helyettesével intézi az üzletet.

9. Az elnökség szegődött üzletvezetőt, könyvelőt és pénztárost, aki legalább 10.000 korona óvadékot köteles tenni.

10. A közgyűlés választja az ellenőrt is, aki mint bizalmi férfiú mindenkor megvizsgálhatja az egyes hizalókat a vidéken.

Folyt. köv.)

A Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete. A Magyar Gazdák Vásárcsarnak Ellátó Szövetkezetéből átalakult Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete most teszi közzé mult évi működéséről beszámoló jelentését. A szövetkezet új alapokra helyezkedve, kiküszöbölt minden veszteséget. Az áruforgalma 795,320 koronával emelkedett s a mult évben több mint 3 és fél milliót tett ki. A borostály forgalma 566,136 liter volt 565,799 korona értékben, tojást 3578 ládat értékesített, ebből 1022 ládat külföldre vitt ki. A szövetkezetek révén értékesült az Országos Magyar Méhészeti Egyesület tagjainak mézkészlete is, jórészen külföldön. A forgalom 51,484 kg-ot tesz ki. A szövetkezet áruosztályának forgalmában a legjelentékenyebb szerepet a vaj viszi, amiből 94,011 kgr-ot értékesítettek külföldön s a fővárosban. Ezenkívül exportált a szövetkezet külföldre 120 waggon mustalmát. A szövetkezet legújabb baromfi-hizalóházát létesített. Kielégítően működtek a szövetkezet vidéki fiókjai is. Ily fiókok vannak a Székelyföldön, amely a székely kiscsászák tej- és tejtermékeinek értékesítésével foglalkozik, Fiumében, mely a kivándorló hajókat, Balatonföldváron, mely a fürdőközönséget látja el élelmicikkkel.

• MI UJSÁG? •

Húsvét.

Itt van ismét, itt van újra a húsvéti ünnep, minden házbán, palotában, kiskunyhóban ma ünnepet ülnék . . .

Fölkerül az asztalokra a húsvéti sonka, a gyerekek, ifjak, vének, dúsgazdagok és szegények, sorra járnak a templomot s a föltámadott Megváltónak zengenek örömeiket.

A Húsvét az örvendezés ünnepnapja s a fekete hét után, mely a vezeklés, Krisztus kinszenvedéseire való emlékezés szomorú ideje, a gyarló halandónak jólesik örülni is . . . Ugyan ki ne örülne örvendene a föltámadás dicső ünnepén? A Húsvét első napját nagyrészt az Isten dicsőítésének szentelik az emberek, míg a második napot legalább a fiatalja, már a világi örömeiknek szenteli, kezdődik reggel a locsolódással, vagy hogy városiasan fejezzük ki magunkat „öntözéssel” s befejeződik rendszerint zeneszóval, táncsal. Húsvét másnapján immár elmulván a bőjti időszak, amely idő alatt minden vígalmakat eltiltanak az egyház törvényei, mondjuk húsvét másodnapján már szabad a tánc. Víg muzsikaszó mellett perdül délután táncra a fiatal nép, míg az öregje hízlalja a szemét a fiataliságon a boros pohár mellől, csöndesen pipázgatva iddoggal s beszélget a rég tova tünt fiatal időkről, amikor bátyámuramék kackiás legények, nénémasszonyék pedig darázs derekú fiatal nép voltak. De rég is volt, de szép volt is ez az idő, édes jó Istenkém! de jó lenne egy kissé visszaidézni! de nem lehet ám, mert az idő kereke furfangos egy masina, nem fordul visszafelé soha. Ezenközben a fiatal nép muzsikaszó mellett rakja a csárdást, a kopogóst. Nincs is ennek a szép magyar táncnak párja széles e világon.

A föntiekből kiviláglik, hogy a föltámadás ünnepe csakugyan örömmünnep!

Német fejedelmek Bécsben. Az eddig tett intézkedések szerint május 7-én I. Ferenc József király üdvözlésére minden valószínűség szerint a következő személyiségek fognak megjelenni: a német császári pár, Luitpold bajor régensherceg, Frigyes Ágost szász király, Vilmos württembergi királyi, a badeni, hesszeni, oldenburgi, meklenburg-sverini nagyhercegek, Frigyes anhalti herceg, Lippe-Biesterfeld Lipót herceg, Schaumburg-Lippe György herceg, a reuss-greizi trónörökös, Burghardt polgármester, a hamburgi szenátus elnöke. A többi szövetséges fejedelmektől még nem érkeztek végleges megállapodások; előreláthatóan azonban ezek túlnyomó nagy része szintén Bécsbe fognak érkezni az említett időben. A német császári pár Schönbrunnban, a bajor régensherceg a Modena-palotában, a szász király az Augarten-palotában, a többi fejedelmi személy pedig a Hofburgban fog megszállni.

Megintett oláh iskolák. Nagyküüllő vármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén Drusner György tanfelügyelő előterjesztésére kilencvenkét oláh nyelvű népiskolát az első megintést megelőző figyelmeztetésben részesítette. Megkereste a bizottság a nagyszebeni görög-keleti érseki konzisztóriumot, hogy intézkedjen a százkereszturi, holdvilági és oltbogáti népiskolákban a hiányok megszüntetése és az oklevél nélkül való tanítók elmozdítása iránt. A kultuszminiszter Nagyküüllő-megye közigazgatási bizottságának előterjesztésére a hegeni, retusi, nagyselyki és táblási görög-keleti, továbbá a baráthelyi, berethalmi, eceli, medgyesi és valdhidi görög-katolikus oláh nyelvű népiskolákkal szemben az elsőfokú megintést alkalmazta.

Leégett főúri kastély. Nagyváradról jelentik, hogy a Margitta mellett lévő Bályokon e héten kigyuladt Károlyi Imre gróf pompás kastélya. A tűz a padláson keletkezett és roppant gyorsasággal terjedt, úgy hogy csakhamar az egész tető lángban állott. Amire Margittáról megérkezett a tűzoltóság, a két felső emelet már leégett. Szerencsére ott csak vendégszobák és cseléd-szobák voltak, míg a gróf lakásának értékes butorzata és könyvtára az első emeleten van, ahová a tűz nem terjedt el. A kár több százezer korona. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen, de azt hiszik, hogy a kastély padlásán dolgozó szerelő munkások vigyázatlanságának következménye. A télen át ugyanis a padláson lévő víztartót fűrészpórral vették körül, hogy be ne fagyjon. Mostanában szerelők dolgoztak a padláson és lehet, hogy ezek gyújtották fel a padláson fölhalmozott gyúlékony anyagot. Károlyi Imre gróf a feleségével jelenleg külföldön tartózkodik. A kastély tizenkét évvel ezelőtt épült két millió korona költséggel. A tűz által okozott kár a biztosítás révén megtérül.

Bajor herceg Sárváron. Sárvárról írják, hogy Ferenc bajor herceg Sárvárra érkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelent Nagy József főszolgabíró és Masák Mihály jószágigazgató. A főszolgabíró üdvözlétere a herceg magyar nyelven válaszolt. Azután a herceg nemzetiszínű és bajor zászlókkal díszített várába hajtatott.

Új közkórház Nagyváradon. Biharmegye állami hozzájárulással nagyszabású kórházat akar építeni Cottage rendszerben 400 ágygyal és egy millió 800 ezer korona költséggel. A költséget egyszázalékos póttadóval s a betegápolási díjak fölemelésével akarja törleszteni. A kórházat a város külterületén állítják föl s a város 14 hold telket ad.

A hazatérők. Hétfőn éjjel a trieszti különvonat 600 magyar visszavándorlóval Fiuméba érkezett. A hazatértek közül 200-an teljesen vagyontalanok. A belügyminisztérium kivándorlási kirendeltsége ingyen vasúti jeggyel és pénzbeli segítséggel látta el őket, hogy útjukat szülőföldjükre folytathassák. — Newyorkból jön a híre, hogy a Cunard magyar-amerikai vonal Kárpátia gőzöse csütörtökön 560 magyar visszavándorlóval Fiuméba elindult.

Az állam köszénbányái. A kormány tudvalevően három köszénbányát vásárolt. Wekerle Sándor pénzügyminiszter most tudatta a fővárossal, hogy utasította a bányavezetőséget, hogy az állami szükséglet kielégítése után megmaradt szén önköltségi áron bocsássa a fővárosi üzemek rendelkezésére, hogy a külföldi szén kiszorítsák.

József Ferdinánd kir. herceg szabadságolása. A hadsereg rendeleti lapjának legutóbbi száma jelentette, hogy a király József Ferdinánd királyi herceg ezredesnek, a 93. gyalogezred parancsnokának hat hónapi szabadságot adott várakozása illetmény nélkül. Ez a szabadságolás mindenféle híresztelésekre adott alkalmat; azt mondták, hogy a királyi herceg szabadsága után nem fog visszatérni a hadsereg kötelékébe, mert meg-nősül, a fejedelmi család ellenzése dacára. Most ezt a hírt megcáfolják, mert a királyi herceg hosszabb külföldi útra indul.

A távolból való írás. A Berlin melletti Steglitzben a távolba való írást találta föl Grzanna Gusztáv s e találmány révén a telefonvezeték segítségével minden átalakítás nélkül írni és beszélni is lehet egyszerre, aminek különösen a kereskedővilág veheti hasznát. A szóbeli értesítés gyakran nehézkes és hiányos, de a beszélgetésnek nyomban való lejegyzése kizár minden félreértést. Ilyformán csekét is ki lehet állítani minden kockázat nélkül, minthogy a távolba való írással kiállított utalvány kézírata teljes hűséggel adja vissza a kiállító kézírását s ennek folytán minden hamisítás ki van zárva, azonfelül a kiállító és az elfogadó egyidejűleg beszélhet is egymással.

Munkáslakások Aradon. Arad város közgyűlése elhatározta, hogy a város határában 200 hold földet parcelláznak a szegény földművesek számára. Ugyanoda a város munkáslakásokat is épített.

A székesfehérvári polgármester. Saára Gyula dr. országgyűlési képviselő, akit Székesfehérvár polgármesterévé választottak, mint Székesfehérvárról jelentik, levelet intézett a város törvényhatósági bizottságához, melyben arra való tekintettel, hogy a polgármester-választás határnapját annak idején nem a törvény rendelkezéseinek megfelelően írták ki, bejelentette a polgármesteri állásról való lemondását. Az új választás kiírásáról a város májusi közgyűlése fog határozni.

A pécsi Kossuth-szobor. Pécs város közönsége hatalmas méretű szobrot állított Kossuth Lajosnak, amelyet május 10-én fognak országos ünnepélyvel leleplezni. A szobor-bizottság meghívta az ünnepélyre a kormányt, a képviselőházat, a főrendiházat s az összes vármegyei törvényhatóságokat. Külön meghívókat küldött a Kossuth-család tagjainak: özv. Ambrozovics Béláné, Meszlényi Ilona úrasszonynak, Ambrozovics Dezső dr.-nak, a Képzőművészeti Társulat titkárának és Ambrozovics Lajos dr. bajai főispánnak.

Halálos kocsizás. Borzalmas szerencsétlenségről ad hírt a kassai „Felsőmagyarország”. Porkoláb István tiszaluci jómódú gazdaember mult pénteken 8 éves fiával kocsin ment Tiszalucról Tiszadobra. Útközben a kocsiban ülők elaludtak és a lovak valamitől megvadulva, a töltésről a Tiszába rohantak a kocsival együtt. A kocsi néhány pillanat alatt elmerült a vízben s a kocsin ülők, mielőtt gyors segítség érkezhett volna, elpusztultak. A kocsit és a lovakat már megtalálták, de a két holttestnek mind ez ideig semmi nyoma.

A sírásó tragédiája. A Fürth melletti Unterschleudersbach falucskában történt. A kis német község sírásója pontosan és lelkiismeretesen végezte kötelességét. Egykedvűen ásta meg sírját mindazoknak, akiket végzetük elszólított az élők sorából. Sok jajt hallott, sok könnyet látott folyni, de megszokta már a mások fájdalmát. Egyszer csak olyasmit érzett, amitől belesajdult a szíve. Meghalt a kis unokája. És az nap a sírásó keserű könnyekkel öntözte a kiásott kemény göröngyöket. És mikor a szőke fürtű kicsi unokát utolsó útjára vitték, az öreg sírásó szíven átcikkázott valami és holtan bukott bele a gödörbe, az unoka koporsója mellé.

A bosszú. Görlicből (Szászország) jelentik, hogy az ottani esküdtbíróság hat évi fegyházra ítélte Struk bányászt, aki kődarabokat hurcolt a vasúti sínparra s csak véletlenül köszönhető, hogy egy arra haladó személyvonat ki nem síkolt. Struk azért követte el tettét, mert haragudott egy váltóórre s ily módon akart bosszút állani.

Huszárhadnagy a vonat előtt. Kecskeméten a 8. huszárezred a város alján gyakorlatozott. A vasuti átjárónál Vaska András hadnagy lova megbokrosodott és át akart ugrani a sorompón, amely a közeledő vonat miatt le volt eresztve. A ló megbotlott és lovasát maga alá temette. A hadnagy lábaszára eltörött. Az utolsó pillanatban sikerült Gobodi János vasuti őrnök a sínről elvonszolni, amelyen azután rögtön keresztülrobgott a vonat. A súlyosan megsérült hadnagyot a kórházba szállították.

Győrmegeye és a cigány-kérdés. Győrmegeye közigazgatási bizottsága a héten tartott ülésén Lippay Elek főispán elnöklésével a cigány-ügy rendezésével foglalkozott. A bizottság elhatározta, hogy a mezőrendőri törvény revíziója alkalmával a cigány-kérdés is rendeztessék. A közigazgatási bizottság vélekedése szerint egyidejűleg módosítani kellene a büntetőtörvénykönyvnek egyes rendelkezéseit is, így különösen azt, amely negyven korona értéket meg nem haladó lopás esetén a községi bíróság hatáskörét állapítja meg. Ezt a rendelkezést akként kellene megváltoztatni, hogy az értékhatár fölemelésével a szolgabíróságok is eljárhassanak a negyven koronánál nagyobb összegű lopások esetében s a nyomozást a rendőrség és csendőrség segítségével végezhesék.

Akit köpenicki kapitánynak néztek. Kölnből írják: Egy vidéki gimnázium igazgatójának, aki mint tartalékos tiszt egy itteni ezred tisztikarának lakomájára jött egyenruhában, furcsa kalandja esett. Bankett után estefelé feleségével a belvárosban járkált s mikor neje egy üzletben bevásárlásokat tett, a tartalékos tiszt az üzlet előtt várakozott reá. Egyszerre csak azon vette magát észre, hogy igen sokan nézik. A gimnáziumi igazgató tisztisapkája ugyanis régi divatú volt s nagyon furcsán állhatott a fején, mert a járókelők köpenicki kapitány-féle állisztnek nézték. Egyre nagyobb lett a tömeg és a tartalékos tiszt kezdte magát nagyon rosszul érezni. Egyszer aztán hozzálépett egy rendőr és föl-szólította, hogy kövesse őt a kapitányságra. Száz meg száz ember tódult utánuk vihogva és gunyolta a gimnáziumi igazgató — tartalékos tisztet. A rendőrségen megállapították személyazonosságát és azt is, hogy csakugyan tartalékos tiszt. Künn a tömeg egyre növekedett s a rendőrség egy mellékkapún, rendőri fedezet alatt bocsátotta el az igazgatót, nehogy a sokaság bántalmazza.

A pénzért. Párisból jelentik: A mult héten éjszakán meggyilkolták Meauxban a 82 éves özvegy Verité asszonyt. A rendőrségnek nagyon hamarosan sikerült kézrekeríteni a gyilkost, a 32 éves Eugen Verité személyében, aki unokája a meggyilkoltnak. A gyilkosság hihetetlen kegyetlenséggel történt. Az unoka tudta, hogy az öreg asszonynak megtakarított pénze van. A matrónára este tört rá és erőszakkal akarta kivenni titkát, hogy hol van elrejtve a pénze. Minthogy az öreg nő ellenszegülést tanúsított, sőt seprőnyéllel támadt a rablóra, ez megragadta az asszonyt és odacipelte a nyitott kandallóhoz, ahol fejét és felső testét a tűz fölé tartotta, hogy a titkot kipréselje belőle. Miután ezen a módon a halál nem állott be elég gyorsan, a vadállatias fiatal ember több késszúrással ölte meg a szegény öregasszonyt.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Hogyan rendezzük be baromfitelepünket?

Egyike ez azon kérdéseknek, amelyekben egy kezdő tenyésztő oly kevésbé tud eligazodni. A legtöbben ama téves hitben élnek, hogy minden az udvarházban, avagy a gazdaság egyéb pontján fölöslegessé vált helyiség, épület teljesen megfelel a baromfiak részére. Hát szó sincs róla, ha vannak ily helyiségek, azok többé-kevésbé a megfelelő módosításokkal és berendezéssel elég jól meg fognak új céljuknak is felelni, azonban meggondolandó, nem-e lenne helyesebb új ólnak építése? A baromfi is egy tényezője a gazdaság

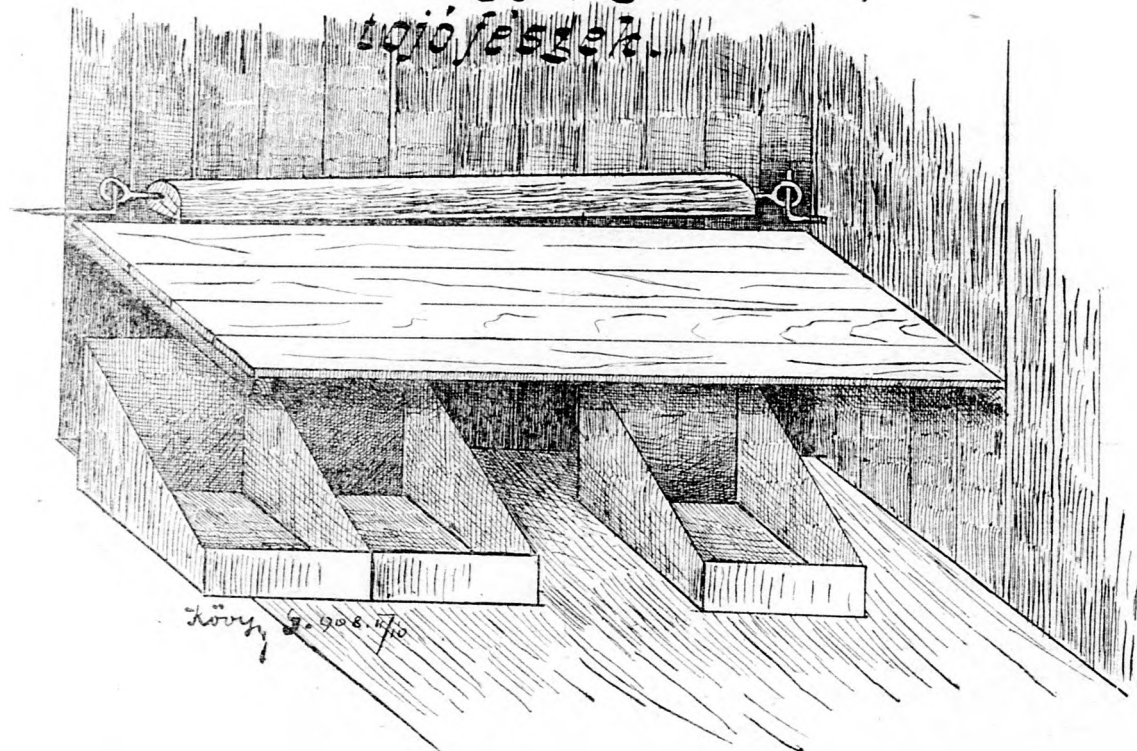
helyesen teszi, ha mődombokat, földhányásokat készít, melyek megjárása bizonyos munka kifejtését igényelvén, tevékenyebbé teszik a jószágot. Az udvar területén legyen egy homokos rész is — fürdéshez. Ha emellett egy mesterséges trágyadombot is készítünk részükre s abba időnkint friss istállótrágyát helyezünk el, ezzel főként téli időre is tekintettel biztosítjuk mindazt, ami tyúkféléink egészségének, élénk vérmérsékletének fenntartásához nélkülözhetetlen. Területünk északi oldalát eleven sövény, fenyő vagy cserjék ültetésével védjük.

Az udvar helyének megválasztása után az ólak berendezését és építését beszéljük meg:

1. Az ól fekvése olyan legyen, hogy a homlokzati rész (ajtó, ablak) lehetőleg déli irányba nézzen. Ajtóval, ablakkal mindig a déli oldalt keressük.

2. Az ól ürtartalma mindig oly nagy legyen, hogy a benne elhelyezett baromfiak a téli, hideg évszakban azt annyira bemelegíthessék, hogy az ól minimális

*ülő rúd, trágyafogódeszka,
tojófészek.*

Baromfi-ülő rúd, trágyafogódeszka és tojófészek.

jövedelmének. A gazdaközönség, igen bölcsen, szakít a régi előítélettel s kezd oly szempontokból is a baromfitenyésztéssel foglalkozni, mint amely egy jövedelmet nyújtó üzletágat méltán megillet. De csak akkor lesz jövedelmező, ha gondoskodik baromfiainak megfelelő elhelyezéséről, ápolásáról és takarmányozásáról.

Ez alkalommal mi a baromfiak elhelyezését fogjuk tárgyalni, illetve megismertetjük mindama dolgokat, melyek az ól megépítésénél, az udvarok helyének kiválasztásánál, a berendezésnél általában fontosak.

Általánosságban elmondható, hogy vagy szabadon tartja valaki baromfiit, vagy az u. n. zárt udvarban.

Az udvar helyének megválasztásánál törekedjünk:

1. szélmentes,
2. lehetőleg déli fekvésű, naptűzéses,
3. száraz,
4. fás és cserjés területet kiválasztani.

Ennek esetleges hiányát ültetéssel pótoljuk.

Aki szűkebb helyen rendezi be baromfiudvarát,

hőfoka $+4\text{ C}^0$ legyen s viszont ne legyen oly kicsiny, hogy a levegőt bűzösé s az egészségre ártalmassá tegye.

3. Ügyeljünk arra, hogy ólunknak úgy padlózata, mint a falak és a mennyezet oly módon legyenek készítve, hogy abban a tisztaság a legapróbb részletekre is kiterjesszük, minél tökéletesebben legyen fenntartható.

4. Nem elegendő csupán a szó szoros értelmében vett háló-, illetve tojóhelyről gondoskodni, hanem kössük össze ólunkat fedett, szélmentes és mégis nyílt kaparó-, fürdőhelylyel.

Amely ól építésénél e négy pontba sorolt feltételre figyelemmel voltak, az jó.

Az első ábrán látható a baromfiól homlokrajza.

A második ábrán ezen ól alaprajzát látja az olvasó.

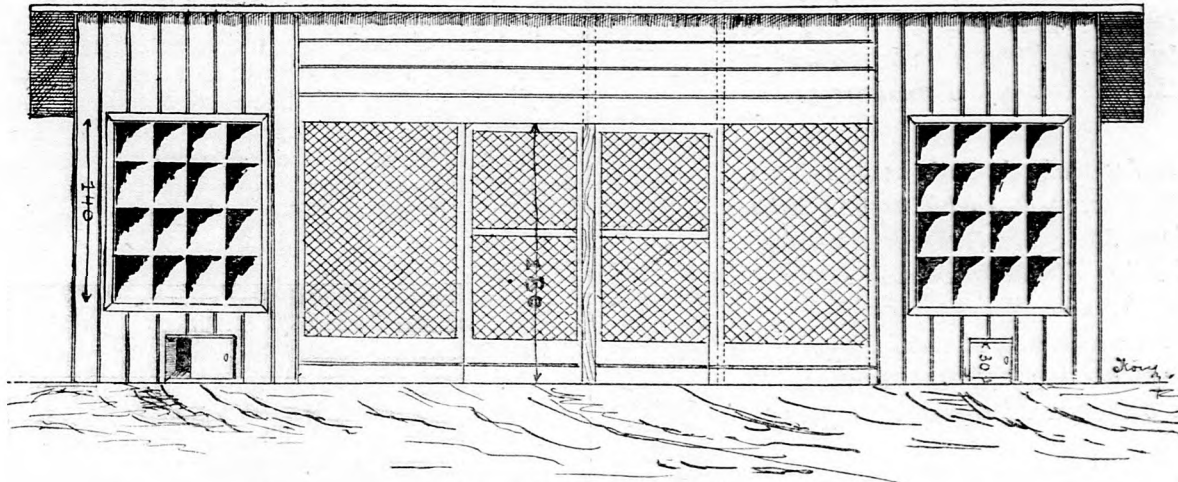
A harmadik ábra az ól berendezését magyarázza. Látható itt, hogy a tojófészek fölött egy deszkalap — a trágyafogó deszka — nyer alkalmazást, míg e fölött

a vaskapcsos ülőrúd látható, ilyen ülőrúd 25 tyúknak 3 db lesz elegendő. Az ülőrudak egymástóli távolsága 20—25 cm. Az ilyen berendezést helykimelés miatt tanácsos alkalmazni, amit tehetünk annál is inkább, mert kezelése semmi nehézséggel sem jár.

K-k.

kell, de akkor már a kutricák 1-6 méter szélesek, tehát elég kényelmesek. Az egyes kutricából deszkatolókéval zárható nyíláson bujhatnak ki a szopós malacok a középső etető kifutóra. Külön elkerített malacállásra az istálló belsejében nincs szükség, mert hiszen leválasztás

homlokrajz.

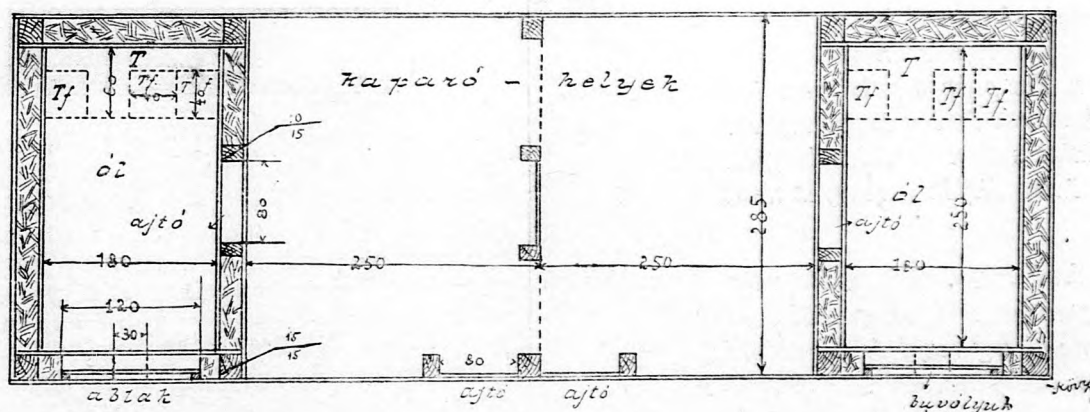
Baromfihelyiség homlokrajza.

Sertésfiadztató.

Igen célszerű és olcsó mangalicafiadztató ol a következő: A 6 méter széles ol vastag nádveretű és mennyezet nélküli tetőzetes faoszlopokon nyugszik. Az ol külső oldalfala deszka vagy sárral betapasztott rőzsefonás és kb. 1-5 méter magas. A kutricák az oldalfalak mellett

után a kocák ugyis elkülönítendőek és elől nyílt szárnyékokban helyezendőek el, a malacok tehát a megszokott kutricákban kényelmesen elhelyezkedhetnek. Amint pedig a malacok megerősödtek, ugyancsak félig nyílt szárnyékokban helyezendőek el, mert hiszen a mangalicánál a földolog, hogy a hasas és fias kocák kivételével még télen se aludják teljesen zárt helyiségben.

alaprész.

Baromfihelyiség alaprajza.

helyezvük el és azokba az ajtó kívülről nyílik; a kutricák szélessége az oldalfalakkal együtt nem egészen 2—2 méter, úgy hogy a közepén 2 méternél szélesebb hely marad malacetető és kifutónak. A világitást a nádtetőbe beillesztett és üvegezett ablakok szolgáltatják, amelyek hideg éjszakákon zsupköteggel letakartatnak, enyhe időben pedig egyszerű billentő (madzaghúzás) szerkezettel kinyithatók és szellőztetik az ólat. 25 pár kutricára a 6 méter hosszú takarmánytartó és betegrekeszek terével együtt körülbelül 46 méter hosszú akol

Az ilyen fiadztató olcsó és jó. A finyásabb angol disznónak azonban oldaljárós, tehát 9—10 méter széles, kőfalú és masszívabb tetőzetű fiadztató istállót kell építeni, mely természetesen 2—3-szor annyiba fog kerülni, mint a mangalicák egyszerű fiadztató akla. A földolog mind a két esetben, hogy a kocák ne a középső járón bocsáttassanak kutricáikba, mert ez tömérdek kavarodást és vesződséget okoz.

K-k.

Darányi Ignác.

— Tízéves miniszteri jubileumára. —

*Tíz éve, hogy áll a kormányhídon
S uralkodik vészen, viharokon.
Tíz éve már, hogy ő leve atyád,
Szántóvető s gondot visel reád.
Hol küzdenek a nép jóléteér',
Tíz éve, hogy Darányi a vezér.
Melyet annyi magyar vér szentele,
Miniszterünk e föld minisztere!*

*Tíz éve csak, de ötvén mult talán,
Hogy dolgozik, enyhít népünk baján;
Hogy ott, ahol növekszik a veszély,
A lelkén át jön hozzánk a segély.
Sok éve már épít oltárokat
S a szívekben ápol szent lángokat,
Hogy aki tud dolgozni és akar,
Itt boldogan éljen meg a magyar!*

*Nemcsak tíz év, de egész élete
E föld szeretetével van tele.
Pihenve nem, csak tör a cél felé:
Magyar rögünk legyen a magyaré!
S ahol nyomor ütött talán tanyát,
Jólét ott váltsa fel a nép sorát.
Székelyt segít s a hegyes Felvidék
Életre kél s érzi áldó kezét!*

*Ahol játszik szellő ezüst habon,
Ismeri őt a szőke Balaton.
Tájékain, hogy ott járt a halál
S elhervadt minden venyigeszál,
Ott a Veszprém s zalai partokon
Uj koszorút font a hegyormokon.
S amint szűrik az újbor lánglevét,
Köszöntve áldják a magyar nevét.*

*Tíz éve? Nem! Sok év óta vala
Magyarságunk igaz apostola.
És mulni fog majd év az év után,
Lehet, miniszter sem lesz már talán,
De egy marad: Ahol szövetkezünk,
Hogy e földet megóvjva két kezünk,
Hogy nem hagyjuk az ős magyar hazánk,
Darányi lesz ott a mi jó apánk!*

Magyar Gyula.

• MULATTATÓ •

A Brooklyn-hídon.*)

— Amerikai útirajz. —

Irta: **Vértesi Károly.**

Láttam már sok nagy hidat, hatalmas, merész íveket, ezek között a mi budapesti Erzsébet-hídunkat, de egyik se olyan gígaszi alkotás, mint amelyről most szólok, a technikanak egyik legnagyobb dicsősége.

Ha a hídnak, az alkotórészeinek összességét, önsúlyát, a rajta átviendő tárgyaknak a terhét, a légnyomását, széljárását is, szóval minden erőt egy hídnak a

A Brooklyn-híd feljárója New-Yorkban.

szerkezetében felfogni kell s az alépítményére átvinni: akkor elgondolom, hogy ezen a két nagy oszlopon, hatalmas pilléren, mely a szemem előtt magasodik, megnő, az óriási oszlopoknak az alépítményén milyen rettenetesen nagy teher nyugszik. Ezt én felfogni nem tudom, csak a szakértő tudja kiszámítani.

Amerikában nagyra vitték a technikát, vagy megfordítva: az újkori technikának a vívmányai nagyban emelték Amerikát. Az egész világot ugyan, de kiválóképpen mégis Amerikát. Mert ott legkifejlettebb a vállalkezési szellem, nagy a kereslet, dolgoz a nép, vagyonos; nagy vizekben, sziklahegyekben sok a forgalmi akadály; főleg ahol olyan nagy az akaraterő, az idővel való fukarkodás, amint ott; pénzbenben, rövidesen, olyan megcsodálni való dolgokat végeznek el, amelyenről régi időben, az embereknek fogalmuk se volt. Az aldunai Traján hídja és a Brooklyn-híd között nagyon nagy a különbség; a hídépítészet terén óriási lépésekkel ment előre a haladás.

*) Közöljük ezt a remek szép útirajzot, mely élénken rajzolta meg a tengerentúli viszonyokat. Olvasóink bizonyára érdeklődéssel fogják elolvasni.

Ezen előzmények után lássuk magát a Brooklyn Bridge-t, amiként azt helyben nevezik.

Híd Car-on öt perc alatt jutunk a hídpályán a túloldalra, gyalogszerrel 25 perc alatt. A kocsikban annyi

Most, 1906-ik év végén Amerika híres, Brooklyn-nal és az előhelyekkel egyesített metropolisának, a föld második legnagyobb városának 4.113,043 a lélekszáma, tehát az ötmillió felé jár, az idegeneket nem számítva.

Üdvözlégy, zsidók királya!

ember, amennyi csak elférhet, minden állóhelyet elfoglalnak.

Az East River-nek nevezett tengerág van a Manhattan-sziget és Long Island között. Az előbbinek sziklahátán New-York épült fel, az utóbbinak nyugati csücskén Brooklyn város van. A két város között 1813 óta kompközlekedés volt.

Babylon város érte el a világon első az egy millió lélekszámot. New-York lakóváros érheti el első a legnagyobb lélekszámot. Nem kell ahhoz látnokság. New-York-nak a Manhattan-szigeten épült része olyan nagy, hogy úgymondjam, csak állóhelyet adhat a benne élőknek és munkálkodóknak, sokja fekhelyet már nem találhat benne, vagy csak nagyon szorosot és drágát,

de amúgy is fölöttébb nagy lévén a két-egy város között a közlekedés, melyet a város roppant arányú fejlődésében a Ferry Bootok százával sem képesek legombolyítani, egy olyan közlekedési eret kellett létesíteni, melyen a vérkeringés szabadon és szakadatlanul, fennakadás nélkül működhessek. Azért kellett lerakni, felrakni nagy vizen át a hosszú hidat, függő hidat, mely mint ilyen, páratlanul áll a maga nemében a világon.

A híd torkolata, feljárása oda nyúlik a metropolis városházának a legközelebbi környékéig, eladdig, ahol a World aranyos kupolás, kilátásos ujságház áll s ahol a keleti magas vaspályának, a City Hall állomása van, Franklinnak és Gutenbergnek a szobra van.

gítják, a főállomásokon zene fog játszani, emlékműsort fognak mindenkinek kiosztani s a költségekre 50.000 dollárt fog a város adni. De a város és a comptholter, úgy olvastam később, nem akartak a város pénzeivel pazarolni és csak 5000 dollárt engedélyeztek a megnyitási ünnepélyre. Hogy volt tovább, nem tudom, mert akkor már az európai partok felé jártam, csak értesültem, hogy könnyű szerrel, félóra alatt járhatnak öt-hatezeren mázskálhatnak New-Yorkból Brooklyn belsejébe, 8—10 kilométer messzeségbe, akár ebédre. Az állomásokon Brooklynban mozgó lépcső szállítja fel az utasokat három emelet magasságba is. A new-yorki földalatti vasút naponta átlag 300.000 embert

Tojásverés.

Tíz napra rá, hogy New-Yorkból végleg elmentem, 1904. évi október hó 27. napján nyitották meg a földalatti és az East River alatti, többágas, 33 kilométer hosszú vasutat, a modern technika egyik csodáját, mely 40 millió dollárba, vagyis 200 millió koronába és 120 emberéletbe került. De megcsinálták amerikai gyorsasággal négy év alatt, mert 12.000-en is dolgoztak rajta naponta, víz alatt és a szárazföldben lévő csatornák és a sokféle vezetékek tömkelegében.

Olvasom az előre megcsinált programot, hogy a City Hall-tól, a West 96. utcáig, a kocsí 45 másodperc alatt fogja megtenni az utat. Nagy ünnepélyességek lesznek, jeles emberek szónokolnak emelvénnyről, méltatják a nap jelentőségét. Két püspököt kértek fel, hogy kérje le a nagy műre az Isten áldását. A várost kivilá-

szállít, 4000 a vasúti alkalmazottak száma. Azért hozom fel ezeket itt, hogy az olvasó elképzelje a hídfőnél lévő föld alatti és víz fölötti forgalmat, mely kiegészíti a képet, melyet vázolok.

A Brooklyn-híd nyugati részén a Park Row-ig, keleti részén pedig jó messzire megy be a brooklyni utcákba. Hídnnyúlvány. Az üzleti élet mozgékonyasága rajta. K. gyalog, 'ki kocsin, társaskocsin, villanyos- és gőzvasi úton megy a hídon át. Képzeljük ehhez a nagy teher szállítást. A sok feljárt, lejárt nem fér el a víz partján. Nagy tér kell a folytonos népvándorláshoz, tolongáshoz mind a két oldalon. Gondoskodva van mindenről, hogy rendben történhessék a világforgalmi közlekedés. Ugy is van. Évenként 50—60 millió ember kocsin, gyalog jön-megy a hídon. Olyik napon 200.000

Folytonos költözködés a 30—40 kilométer távol otthonba.

A széles hídon sínfektetés két oldalon, kocsiknak is két út van, középen pedig a gyalogjáróknak kényelmes hely, széles útvonal. Hídpénz nincs.

Mikor nézzük az átvonuló emberek sürgő raját, látjuk a mindenféle elgondolható kocsik lassú és gyors mozgását, a lépcsőkön megközelített állomások feltörekvő ember sokaságát s halljuk a nagy vasszerkezet csörömpölését, nyögését a nagy testek súlya alatt, fogalmat szerezhetünk magunknak egy nagy valamiről, melyet 1870. évtől 1883. évig szakadatlanul dolgozva, 15 milliónyi dollár költségvetéssel szerencsésen el is végeztek. A vizet egyetlen ívben átboltozó híd a világ bámulatának a tárgya minden időkre.

Magyar eredetű német ember, Roebling János tervezte, ugyanaz, ki a Niagara folyón át függő hidat vont. Belehalt a munkájába, baleset, szerencsétlenség által; folytatta a fia, Roebling Washington. Élni fognak az emlékezetben, technikus könyvek lapján olyan sokáig, mint a diadalmas hadjáratok hősei a történelemben. Lelküket, tudományukat lehelték bele a modern csoda vasszerkezetekbe.

APRÓSÁGOK.

Verbuválás Amerikában. Newyorkból írják: Az Egyesült-Államok minden nagyobb városában verbuválnak, hogy összeszedjenek tizenháromezer ujoncot, mert a törvényhozás határozata alapján az Unió hadijeréjét ötvenhétezer emberről hetvenezerre emelik föl. A törvény azt mondja ugyan, hogy az Egyesült-Államok állandó hadseregének, a zsoldos-hadseregnek létszáma hetvenezer ember, de ezt a törvényt nem hajtották végre és a törvényhozásnak új határozatot kellett hoznia, hogy a hadsereg létszámát a törvényes mértékre kiegészítsék. A verbuválással megbízott emberek nagy, színes plakáttal járják végig az utcákat és helyenkint megállapodnak kis időre. A plakát fölírása ez:

Az Egyesült-Államok hadserege férfiakat keres, tizen-nyolc és harmincöt év között levőket, ingyenes ellátásért, lakásért, ruháért, fürdőért, testgyakorlatért, sétálóhelyért, iskoláért és könyvtárért. Kedvező kilátás a világ megtekintésére. Jelentkezni a sorozó tisztelnél kell.

A jelentkezőt néhány altiszt megvizsgálja, hogy testben alkalmas-e katonai szolgálatra, azután a sorozó tiszt elé kerül.

— Beleegyeztek a szülei, hogy katona legyen? — kérdezik a kiskorútól.

— Igen, — feleli a jelölt.

— Hány éves?

— Tizenkilenc.

— Nem szolgált még más hadseregben?

— Nem.

— Nem volt még büntetve?

— Nem.

— Nincs hozzászokva mérgehatású gyógyszerhez vagy szeszes italhoz?

— Nem vagyok.

— Egészen egészségesnek érzi magát?

— Igen.

Még sok mindent kérdeznek a jelentkezőktől és csak akkor veszik föl, ha minden kérdésre kielégítő feleletet ad. A legények a teljes ellátáson kívül fizetést is kapnak s mindezért valóban kevés szolgálatot követelnek

Jucika.

tőlük. De ha szolgálatban vannak, például sztrájkolók vagy zavargók ellen, akkor mindegyik el van rá készítve, hogy esetleg ott vesztí az életét.

KÉPEINKHEZ.

Üdvözlégy zsidók királya! Így gúnyolták a zsidók a keresztre feszített Istenembert haldoklása utolsó perceiben, akinek a fején töviskorona, kezei szöggel átverve, oldalából a poroszló lándzsája nyomán patkózó vér... Krisztus kínszenvedéseinek remek alkotásokban való megörökítését előszeretettel munkálja immár kétezer esztendő óta a világ minden művésze. Mai képünkön egy hírneves festőművész rajzát mutatjuk be, mely a keresztre feszített Istenember fejét, rajta a töviskoronával, egyszerű, de élethű vonásokba örökíti meg.

Tojásverés. A pajzán gyermekeseregnek már csak a piros tojások kedvéért is epedve várt ünnepnapja a husvét. Mai képünkön egy tréfás képet mutatunk be, melynek husvétit vonatkozása abban rejlik, hogy látható a husvétit tojásokat árusító kofanéni, névszerint Sótörő-Gyömbér Kati néni, aki szépen pénzel a lurkóktól a festett tojásokért. A kép másik jelenete a tojás-törés, midőn a kócos csizmadia süvölvények próbálják ki tojásokkal az erejüket. Remek a rajza a földön ülő fiúcskának is, aki lábaközé fogja a tojással telt kalapját s majszolja a feltört piros tojást.

Jucika. Jucika husvét másnapján korán felkel, gondosan megfésülködik felöltözik s várja „Őt“, aki biztosan eljön öntözni.

A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. április 12.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'24—1'40 K., helybeli borjúhús 1'08—1'24 K., sertéshús 1'44—1'46 K., szalonna füstölt 1'28—1'40 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'30 K., hárj 1'36—1'40 K., sertészsír 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K., hazai sonka 1'80—2'— K. szalámi 3'20—3'60 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1'60—3'20 K., sütni való csirke 3'20—4'— K., karsa, hizott 14'—20'— K., lud, hizott 14'—20'— K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'30—1'50 K., vágott hizott kappan, karsa és pulyka 1'20—1'60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 21'80—21'90 K. Rozs 18'20 K-tól 18'40 K-ig. Arpa 13'20 K-tól 13'40 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'40—15.— K. Tengeri 12'60— K. **Teavaj:** (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér. **Tojás:** bácskai 77.—78.— K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K. **Zöldségfélék:** Burgonya (vagonárú) sárga 4'60—6'— K., rózsas új 5'—6'— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	32.40	32.—	31'60	31'20	30'60	30'20	29'40	28'20	—

Takarmányvásár. Réti széna 7'20—8'20, muhar 8'30—9'— zsup-szalma 6'—6'40, alomszalma ————.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

29104. I. B—1. 1908. sz.

Feladasi hirdetmény.

Az orsovai m. kir. erdőhivatal irodájában folyó évi június hó 2-án délelőtt 10 órakor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

1. A berzászkaai erdőgondnokság „A“ üzemosztálya V-ik vágássorozata 1228'1 holdas 1909—1916. évi vágásai faállományának holdanként **456 korona kikiáltási ár** alapulvételével.

2. A herkulesfürdői erdőgondnokság „C“ üzemosztálya 1128'7 holdas 1909—1915. évi vágásai faállományának holdanként 320 korona kikiáltási ár alapulvételével való eladása iránt.

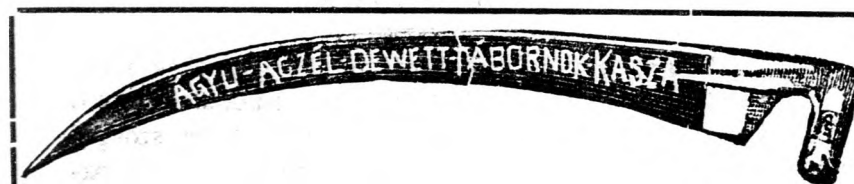
Bánatpénz: 1. 28,000 korona, 2. 18,000 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a magyar királyi földmívelésügyi miniszterium erdészeti I/B főosztályában (Budapest, V., Zoltán-utca 16., III., 11.), továbbá az orsovai magyar királyi erdőhivataltól és a fennebbi erdőgondnokságtól megszerezhetők.

Az erdőhivatal azonkívül erre a feladásra vonatkozó egyéb kérdésekben is felvilágosítást ad.

Budapest, 1908 márczius havában.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Védjegy.

A „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza“ a legnemesebb ércből vegyített különleges ágyuaczelből van készítve, melynek készítése a gyár sajátja és titka. — 500 koronát fizetnek annak, aki más czégtől „Dewett tábornok ágyuaczel-kaszát“ tud előmutatni. — 1000 koronát fizetnek annak, aki 100 „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza“ közül 2 rosszat tud előmutatni. — Aki teljesen megbízható, jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves czégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld. Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapra. A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény! Teljes jótállás! 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

Gyémántaczel-borotva, 5 évi jótállással, 1 frt 50 kr.

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárusítója

SOHR PÁL,
Somogy-Szill, 47. sz.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

ÓRIÁSI PEKINGI KACSA

és aransárga Orpingtonyuk tenyésztőjás

rendelhető

Fedák Istvánnál **Keczerpálvágásán**
Sárosmegye.

Arjegyzék ingyen.

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb baromfi- és házinyulatenyésztési **heti képes** szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS“-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi- éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyulatenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

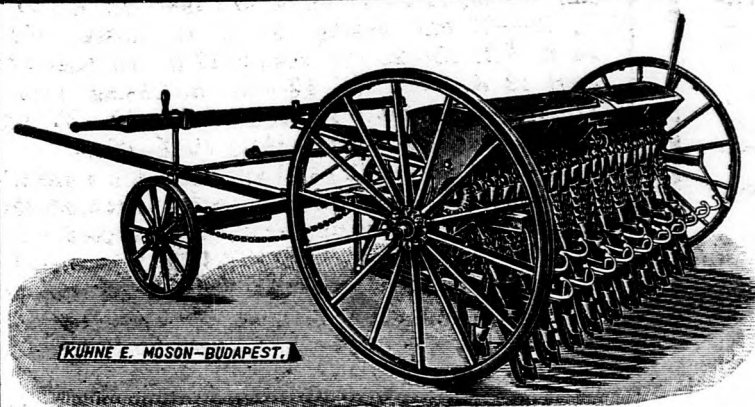
Főszerkesztő

HREBLAY EMIL

Állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magázók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés“-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: Egy évre 10 K, félévre 5 K. A „Baromfitenyésztés“ hetenként szép képeket közöl. Levélzsekre nyílt minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés“ olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és lelkényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e cím alatt: „Baromfitenyésztés“ szerkesztőségének, Budapest-Rákospalota, V. utca 3. sz. küldendők. Ezen h ti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapon hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házag-pótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés“-re egy évre 10 koronával egyszerre már most előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

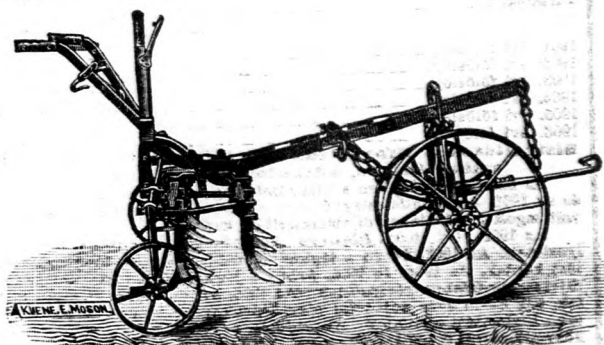
KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazd. gépgyárában MOSONBAN

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekek
Rét- és szántó föld-boronák
Mélyítő és porhanyító eszközök

a tavaszi szántás helyettesítésére.

„**MOSONI DRILL**“ sorvetőgépek

KÜHNE E. MOSON.

Uj! „Econom“ műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
OSBORNE aratógépek.

Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57a.

Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Aruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltnék.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alaku t 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340. — kor.
Tartalékok	-----	764.780.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.28 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.80 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.85 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle mértékek szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselőik közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

M. kir. földmív. miniszter.

29578 I/B—1. szám.

Fenyőtutajfa-eladás.

(1000 és 500 köbméteres részletekben.)

A bustyaházai m. kir. erdőhivatal irodájában 1908. évi április hó 29-én d. e. 10 óraker a felsőszinevéri m. kir. erdőgondnokságból származó és az 1908. év folyamán a bustyaházai rakpartokra letutajozandó mintegy 24.000 m³ fenyő haszonfából 16.000 m³-nek egyezer, 8000 m³-nek ötszáz köbméteres részletekben való eladása céljából zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni

Minden egyezer és ötszáz köbméteres részlet külön-külön értékesítési tárgyat képezvén, csak azok az írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyekben külön-külön borítékban csak egy-egy határozottan megnevezett számú részletre tétetett ajánlat és amelyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtattak be az árverelő bizottsághoz, illetve a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz.

Az 1000 m³-es részletek után bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy állampapírokban ezer. az 500 m³-es részletek után ötszáz korona teendő le, illetve az írásbeli ajánlathoz csatolandó, amely összeg az árverés eredményének jóváhagyása után 2000, illetve 1000 korona biztosítékra egészítendő ki.

Az árverés az 1-ső 500 m³-es részlettel kezdődik és váltakozva lesz folytatva az 1000 és 500 m³-es részletekkel, úgy, hogy utoljára kerül árverés alá a 16-ik 1000 m³-es részlet. A fának átadása az árverés sorrendjében fog történni.

Kikiáltási árak: A Tisza mentén elfogadott szokványárak 30% áremeléssel, vagyis: I. 30 cm.-nél nagyobb középátmérőjű, 17 m.-nél hosszabb fáért 17 K. 80 f. II. 30 cm.-nél nagyobb középátmérőjű, 11'2—17 m. hosszú fáért 16 K. 70 f. III. 30 cm.-nél nagyobb középátmérőjű, 4—11 m. hosszú fáért 15 K. 60 f. IV. 26—30 cm. vastag, 17 m.-nél hosszabb fáért 16 K. 40 f. V. 26—30 cm. vastag, 11'2—17 m. hosszú fáért 15 K. 20 f. VI. 26—30 cm. vastag, 4—11 m. hosszú fáért 14 K. VII. 15—25 cm. vastag, 17 m. nél hosszabb fáért 12 K. 80 f. VIII. 12—25 cm. vastag, 11'2—17 m. hosszú fáért 11 K. 70 f. IX. 12—25 cm. vastag, 4—11 m. hosszú fáért 10 K. 60 f.

Az apróanyagok db kenti kikiáltása ára a szerződési feltételek 7. pontjának b) alpontja alatt közölvék.

Az írásbeli ajánlatokban az ígért a kikiáltási árakkal szemben egy és ugyanazon % -ban fejezendő ki.

Az árverési határnapig a bustyaházai rakpartokra már leérkezett faanyag egy külön nagyobb részletben lesz árverés alá bocsátva, külön árverési és szerződési feltételek mellett. Kikiáltási ár a Tisza mentén elfogadott szokványárak 20% áremeléssel. Ezen fatömeghez képest az 1000 és 500 m³-es részletek száma is módosulni fog.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmív. miniszterium erdészeti osztályában, a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál, a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál és az összes gazdasági egyesületeknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatokhoz használandó űrlap és boríték a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál a jelentkezőknek díjtalanul adatik ki.

M. kir. földmív. miniszter.